

CHCEME ŘEZAT ČESKÉ DŘEVO A VÝROBEK PRODAT ČESKÉMU ZÁKAZNÍKOVÍ

Rozhovor s Ing. Petrem Skočdopolem,
jednatelům Arcibiskupských lesů a statků Olomouc s.r.o.

Nový pilařský závod ve Vápenné nedaleko Javorníku vybudovala za bezmála 300 milionů korun společnost Arcibiskupské lesy a statky Olomouc s.r.o. V březnu, po sedmi měsících výstavby, byl zahájen zkušební provoz. V regionu Jeseníky se jedná o největší pilu za posledních třicet let. Zeptali jsme se na hlavní impulsy vybudování pilařského provozu a vlastní realizaci, na výrobní program, pro jaké sortimenty a dimenze je pila určena, na budoucnost po odeznění kůrovcové kalamity i na to, jak mohou malé a střední pily konkurovat velkým pilařským provozům.

Budova pilnice.

ROZHODNUTÍ VYBUDOVAT PILAŘSKÝ PROVOZ

■ **Na Jeseníku dříve fungovala řada pilařských provozů, velká část z nich ale po roce 1989 zkrachovala. Jaké byly hlavní impulsy k výstavbě nového pilařského provozu a jeho zasedání právě do tohoto regionu?**

Po roce 2013 byly vydány lesní majetky o rozloze 25 000 ha v Jeseníkách a Rychlebských horách v rámci církevních restitucí zpět do vlastnictví Arcibiskupství olomouckého. Pro umístění pily jsme hledali vhodné místo, ideálně s železniční vlečkou a v centru arcibiskupských lesních majetků. Zároveň bylo

naším cílem podpořit zaměstnanost a průmysl v regionu, kde hospodaříme. Proto rozhodnutí o umístění pily padlo na území bývalého manipulačního skladu ve Vápenné. Samozřejmě naše očekávání jsou i ryze pragmatická, a to rozšířit podnikatelské aktivity společnosti, a tím i zvýšit její obrát a vylepšit hospodaření.

Na celém projektu se mi nejvíce líbí možnost využití českého kapitálu a lesa – pořezat české dřevo a prodat výrobek ze dřeva českému zákazníkovi. Máme možnost naučit návštěvníky lesů v Rychlebských horách a Jeseníkách, že nejvíce podpoří lesy tím, když budou ve větší míře kupovat výrobky právě z českého

dřeva. Protože čím kratší je cesta dřeva z lesa k zákazníkovi, tím je dřevo jakžto obnovitelná surovina ekologičtější. Zároveň na pile pracují místní lidé, čímž posilujeme sepjetí naší společnosti s regionem.

■ **Samotné rozhodnutí vybudovat pilařský provoz padlo před dvěma lety, výstavba jako taková trvala sedm měsíců. Co bylo z vašeho pohledu na celé realizaci nejobtížnější?**

Vlastnímu konečnému rozhodnutí o investici předcházela roční příprava podkladů, kalkulací i návštěv pil po Evropě včetně definování, jaká má být nakoupena technologie, jaké dřeviny a dimenze budeme řezat a jak má vypadat řezivo na konci. Přípravné práce vyústily ve zpracování projektového mandátu, který schválila správní rada společnosti na podzim roku 2019. Zlomový okamžik, kdy už nebylo cesty zpět, byl podpis smlouvy na dodávky technologií, který se odehrál na podzim roku 2019 s plánovaným dodáním v září 2020. Všechno ostatní už byly jen provozní problémy, které se prostě musely vyřešit. To, že jsme vše zvládli v plánovaném harmonogramu, bylo možné jen díky schopnému projektovému manažerovi, který celý projekt výstavby určil, díky maximální podpoře Arcibiskupství olomouckého i všech zainteresovaných

Budování zpevněných ploch před odkorňovací linkou.

Manipulace se smrkovou kulatinou před budovou pilnice.

Odkorňovač s reduktorem kořenových náběhů a měřícím rámem.

Pohled do pilnice.

Pohled do moderní kabiny operátora pásové pily.

Řezivo zavezené do komory sušárny a připravené k procesu sušení.

Foto: archiv Arcibiskupských lesů a statků Olomouc s.r.o.

PILA ARCIBISKUPSKÝCH LESŮ VE VÁPENNÉ

Pila se nachází v obci Vápenná nedaleko Javorníka, uprostřed Rychlebských hor. Je situována do blízkosti arcibiskupských lesů (polesí Domašov, Rejvíz, Vápenná) a železničních tratí, aby byla logistika dopravy co nejvýhodnější. Areál čítá odkorňovací linku s reduktorem kořenových náběhů, detektorem kovů, přejímkou a 2D měřením, včetně 12 boxů, dále budovu pilnice s pásovou pilou, čtyři komory sušáren, kotelnu a sklad na sušené řezivo, správní budovu a devět inženýrských objektů na celkové zastavěné ploše 4,35 ha. V současnosti pila zaměstnává 25 lidí, kteří aktuálně pracují na jednu směnu, ale v brzké době budou pracovat ve dvousměnném provozu. Investice do pily se vyšplhala na částku 300 milionů korun. Předpokládaný roční pořez pásové pily při dvousměnném provozu je 60 tisíc metrů krychlových přesíleného dříví.

zaměstnanců a dodavatelů včetně dotčených úřadů v regionu.

NÁKLADY NA VÝSTAVBU A FINANCOVÁNÍ

■ **Jedná se o první velkou pilu vybudovanou v regionu Jesenicko od roku 1989. Náklady se vyšplhaly na bezmála tři sta milionů korun. S jakou délkou návratnosti investice počítáte?**

Návratnost investice je kalkulována na deset let. Jak jsme se trefili do odhadu cen kulatiny a řeziva, ukáže budoucnost.

■ **Jakým způsobem byla pila financována – využili jste nějakou podporu, například formou dotací?**

Když jsme řešili možnost dotací, narazili jsme na problém, že společnost není ani malý nebo střední podnik, ani že neměníme staré technologie za nové, ale stavíme na zelené louce. Proto jsme na žádné dotační tituly nedosáhli. Pila je zčásti financována z vlastních zdrojů společnosti a zčásti z úvěru.

VÝROBNÍ PROGRAM PILY

■ **Pila má přispět k efektivnímu zpracování kalamitního dříví z Jeseníků a Rychlebských hor. S jakým objemem pořezu počítáte a jak se nyní daří kapacitu pily naplňovat?**

Technologie pily je dimenzována na pořez 60 tisíc metrů krychlových dříví při dvou pracovních směnách. Máme za sebou první úspěšný měsíc zkušebního provozu pily. Počítáme s tím, že 2/3 potřeby suroviny pily zajistíme dodáním vlastního dříví a 1/3 nakoupíme v regionu a okolí. Začínáme, učíme se a zpracováváme kalamitní dříví. Proto v letošním roce budeme řezat jen smrkové dříví. V budoucnu plánujeme i pořez listnatého dříví. V současnosti se nám daří pilu průběžně zásobovat.

■ **Pro jaké dimenze, sortimenty je pila určena a počítáte se změnami ve struktuře pořezu po odeznění kalamity?**

Na pásové pile zpracováváme především smrkovou kulatinu s čepem 40+ v délkách 4 a 5 m. V budoucnu, po odeznění kalamity, dojde i ke změně poměru těženého dříví směrem do listnatých porostů. Pak začneme řezat i listnatou kulatinu.

■ **Můžete ve stručnosti představit hlavní výstupní produkty pily?**

Úkolem obsluhy pásové pily je najít a vyříznout co nejvíce truhlářského řeziva. Nosným programem je sušené řezivo pro následné zpracování na lepený KVH hranol a k tomu napadají různé souběhy sortimentů z bočního řeziva, zpravidla pro stavební využití. V rámci areálu pily máme i namáčecí vanu na impregnaci stavebního řeziva.

■ **Nespornou konkurenční výhodou pily je přísun dříví z vlastních lesů, ten ale zcela nepokryje kapacitu pily. Neobáváte se po odeznění kalamity nedostatku dříví ke zpracování či vysokých cen dříví snižujících rentabilitu provozu pily?**

To, že máme vlastní pilu, je jen o důvod víc, abychom vlastním úsilím pomohli udržet smrkové porosty v Jeseníkách a Rychlebských horách. Určitě dojde ke změně struktury dřevin nebo průměrů, které budeme muset někdy nakoupit a pořezat, ale to k takové investici patří. Hledat stále nová řešení. A k tomu patří i klasický kyvadlový efekt vývoje cen dříví a rentability. Jednou vydělá víc les a podruhé pila.

■ **Za jakých podmínek obecně mohou podle vás malé a střední pily konkurovat velkým pilařským provozům?**

Podle mého názoru si každá malá nebo střední pila musí najít svůj specifický svět, který je pro velké pily méně zajímavý, a díky tomu může být úspěšná. Ať již se jedná například o výhodu konkrétního regionu, nebo následného zpracování apod. Právě technologie pásové pily je primárně zaměřena na pořez silnějších dimenzí, které nejsou vhodné pro agregátový pořez. Může řezat dříví jak z jehličnatých, tak i z listnatých dřevin. Pracuje se zde s větším detailem. Po každém jednotlivém řezu může operátor měnit pořezové schéma podle toho, co ve dřevě vidí.

NABÍDKA PRÁCE MÍSTNÍM, DALŠÍ ROZVOJ

■ **Pila nabídla zaměstnání místním lidem z regionu. Jak současná koronavirová krize ovlivnila nábor nových zaměstnanců a je o práci v tomto typu provozu zájem?**

Už vlastní výstavba budila velký zájem obyvatel Vápenné a často jsme byli cílem výletů rodičů s dětmi. Průběh pandemie covid-19 občas zasáhl i do výstavby pily. Naštěstí to byly jen drobné epizody.

Bylo velice povzbuzivé, jak velký zájem možnost práce na pile v regionu vzbudila. Pro mne osobně byl jeden silný zážitek, když ke mně v červnu loňského roku přistoupil s důvěrou neznámý muž se slovy, že když mu slíbím, že ho od září zaměstnám, tak dá výpověď. Bylo to ještě v době, kdy se po ploše ve Vápenné proháněl jen vítr a prach. V září nastoupil a dodnes na pile pracuje. V průběhu výstavby také nastoupil nový vedoucí pily a začali jsme zaměstnávat klíčové lidi v dělnických profesích. Stali se tak součástí projektu a aktivně se zapojili do vlastní výstavby.

■ **Plánujete v budoucnosti rozšíření výrobních aktivit spojených s pilou ve Vápenné?**

Ano, plánujeme. Čeká nás řešení problému s napadající pilinou z pořezu, v budoucnu zase bude potřeba vyřešit souběhy při pořezu listnatého dříví. Vzhledem k tomu, že v rámci areálu máme dostatek místa na rozvoj, tak máme o čem přemýšlet.

Děkujeme za odpovědi (20. 4. 2021),

Petra Kulhanová, Jan Příhoda

Foto: archiv Arcibiskupských lesů a statků

Olomouc s.r.o.